

POMOČ OSTARELIM

Zadnje dni oktobra je stekel v občini Moste-Polje popis ostarelih, onemoglih občanov, ki bi potrebovali družbeno pomoč. Popis bo pokazal, koliko takih ljudi je v občini, kakšne so njihove potrebe. Na podlagi tega bo mogoče za vsakega posameznika izbrati ustrezno vrsto in obliko pomoči.

Ostareli ljudje, ki potrebujejo nego in v taki ali drugačni obliki prejema pomoč, je v občini po ocenah občinskega zavoda za socialno delo okoli 500. Tiste, ki so zaradi starosti najbolj nemočni in ki jim ne pomaga nihče drug, pošljejo v domove za ostarele. Takih občanov je okoli 130, vendar pa je domov, ki so sicer za vso Ljubljano skupni, za vse potrebe še vedno premalo. Več kot polovica Moščanov, ki so jih razmestili po domovih, je tako nastanjenih zunaj Ljubljane, ker je v mestnih zavodih zanje premalo prostora.

Ostareli ljudje v domove ne gredo radi in se odločajo zanje le v skrajni sili. Nenadno izgubijo stik z dosedanjim okoljem, skupaj se najdejo z ljudmi različnih poklicev, izobrazbe, nagnjenj, doma so iz različnih krajev itd. — vse to pa rahlo sožitje.

Zaradi vsega tega v občini kar se da razvijajo laično nego ostarelih po

njihovih domovih. Potrebe pa so prevelike, da bi jih lahko docela pokrili. Ostareli se odločijo za tako nego raje kakor za odhod v zavode, ti pa so tako vsaj nekoliko razbremenjeni. Hkrati pa je taka oblika pomoči za družbo cenejša. Za razliko od laične nege pa se v občini ni obnesla sosedstva pomoč. Z njo so pred časom poskusili na Kodeljevem in pri nekaterih hišnih svetih, vendar je čez nekaj časa zamrla.

Poseben primer v občini so višinski predeli, predvsem na območju krajevnih skupnosti Klopce, Besnica in Lipoglav, kjer živi veliko ostarelih kmetov. Ti so marsikje ostali na kmetijah popolnoma sami; mladi so si poiskali delo v mestu, stari pa sami zemljo ne morejo obdelati. Za kmetijske organizacije je ta zemlja nezanemljiva, kmetje pa družbene pomoči ne dobivajo, ker imajo premoženje — zemljo, ki je nihče ne obdeluje!

USPEŠNO POSVETOVANJE

Občinski odbor Rdečega križa Ljubljana Moste-Polje je 6. nov. 1971 prvič organiziral za dolgoletne in prizadevne aktiviste izlet v neznanje. Izlet je bil namenjen posvetovanju o delu občinskega odbora in osnovnih organizacij RK. Udeležilo se ga je 43 članov.

Osrednja točka posvetovanja je bila priprava na redno skupščino naše občine. Razpravljali so o današnjih in bodočih nalogah organizacije. Aktivisti so izmenjali svoje izkušnje in dali predloge za nadaljnje, poglobljeno delo organizacije.

Razpravljali so tudi o socialno in

zdravstveno ogroženih občanov. Postavljeno je bilo vprašanje, kako in kdaj bodo zmanjšane tako velike socialne razlike med občani.

Živahen je bil razgovor s področja krivodajstva. Naj navedemo nekaj podatkov za leto 1971:

	Prijavljenih	Odklonjenih	Odvzem	Klicani na odvzem
Januar	274	17	257	19
Februar	350	28	322	16
Marec	372	49	323	10
April	12	1	11	10
Maj	4	1	3	22
Junij	6	1	5	32
Julij	38	2	36	36
Avgust	3	—	3	17
September	77	2	75	21
Oktober	2	—	2	26
Skupaj	1138	101	1037	209

Skupno število krivodajcev, vstevši s klicanimi, je letos 1245 ali 69,22 %. Načrt 1800 krivodajcev — za našo občino ni dosežen. Do izpolnitve načrta manjka 554 krivodajcev. Obstaja pa nevarnost, da se odstotek aktivnih darovalcev krvi do konca leta ne bo bistveno zvišal.

V začetku leta 1972 bodo pri RK pričeli z novo krivodajsko akcijo. Zato že sedaj apeliramo na vse zdrave občane, naj oddajo kri. Apeliramo pa tudi na gospodarske organizacije, zavode in zasebnike, da krivodajce podprejo pri tem humanem delu.

Zakaj človek, človeku zver?

Malce čudno, če že ne kar paradokso se zdi danes, ko je človek globoko prodrl v vesolje in mu ta epohalni dosežek sodobne tehnike in znanosti odpira neslutene možnosti, da je taisti človek vse bolj odtujen in vase zaprt — neobogljena žrtev tako imenovane kramarske civilizacije, ki vse bolj zastruplja tudi nas.

Pretesljiva, boleča in obtožujoča hkrati je izpoved človeka, ki je star in obnemogel obležal v svilih; pozabljen in zavržen, kot zavrženo staro srajco, ki ni več za rabo. Pri živem telesu so ga krepko načeli črvi — dana jim je priložnost, da se gostijo, še preden se je njegovo telo pod rušo dokončno in za vedno umirilo...

Pa še: v prometni nesreči je na cesti obležala hudo poškodovana starka in se borila za življenje — a ljudje so negežni in nemi stali okoli nje, kot da bi uživali, ko se je starkino telo zvijalo v smrtnih krčih. Nihče se ni zganil, da bi ji pomagal. Minilo je precej časa, preden je neznanec ustavil, naložil ženičko v svoj avtomobil in s polnim plinom odpravil v bolnišnico — toda žal je prispel prepozno...

Vse kaže, da je v tem in takih primerih važnejše, da si „firbei“ s krvjo ne umežejo prevleke na avtomobilskih sedežih in da nimajo stisniti s sodnijo in milico zaradi formalnih zaslhanj, kot pa da bi rešili človeško življenje. In iz dneva v dan beremo v časopisju: „Do smrti povozil človeka in pobegnil!“

In ko je osemnajstletni pobalin pri belem dnevu in vpricho desetih ljudi posilil mlado ženo, so „firbei“ nekaj časa brezbržni in v očitno naslado opazovali ta „razburljiv prizorček“ nihče pa ni skočil na predrzneža.

In če se skupina objestnih huliganov ali kriminalcev spravi nad nedolžnega človeka ali miličnika, se večkrat zgodi, da ostanejo oprazovalci nevrtni — če ne že kar na strani ljudi, ki so prišli navzkriž z zakonom.

In starka, ki je že dva tedna ležala mrtva v svojem stanovanju v bloku pa je medtem šlo mimo njenih vrat na stotine stanovančev — je brčkone na smrtni postelji obtežujoče vzdihnila, češ kako hudobni so ljudje, ko ni nikogar blizu, da bi ji lajšal trpljenje.

Res je, kako blizu in vendarle kako neskončno daleč — odtujeni smo si včasih ljudje: hladni, brezbržni in neprizeteti za dogajanja okoli nas.

Zato ne dovolimo, da bi nas kramarska civilizacija, ki neusmiljeno pustoši med nami, popolnoma razčlovečila in opustošila naša srca, naše značaje. Skušajmo postati njeni gospodarji — ne njeni sužnji!

ff

AVTO ŠOLA AMD MOSTE,
Ljubljana, Jana Husa 1/a

VABI

kandidate za voznike motornih vozil v naj sodobnejšo avto šolo.

V šoli so na voljo najnovejši učni pripomočki za izobrazbo in vzgojo v prometu.

Kandidati imajo na razpolago udobno čakalnico za priprave na učne ure.

Préd urami praktične vožnje počakamo kandidate — po želji — tudi na naprej dogovorjenem mestu.

Pridite in prepričajte se!

Pisarna je odprta vsak dan od 7. do 20. ure, razen ob sobotah, ko dela od 7. do 12. ure. Informacije dobite v pisarni društva, Jana Husa ulica 1/a, ali po telefonu 310-415.

Nova matematika in dom

Tudi po vaških predelih so se otroci začeli učiti nove matematike. Kakor vsako novost, so tudi to sprejeli starši z različnimi občutki.

Prvošolčkom je prišla kar prav. Prijetno se razvedrijo ob njej in tudi živijo se v pouk. Marsikaj sami dodajajo in s tem se bolj poživijo živahne ure.

Na šolsko tablo smo risali več množic otrok in odraslih. Neka deklica si je izmislila, naj si otroci na skici podajo roke, ker so prijatelji med seboj. Hitro so še drugi trije narisali enake množice. Zraven teh so risali še množico odraslih: staršev, stricev in tet, ki žive v isti družini. Tudi te so narisali z rokami, ki si jih podajajo drug drugemu. „Sonja pa ni zvezala očku in mamici rok,“ se je oglašila Marica. „No, pa naj si jih podasta,“ sem rekel deklici. A ta je le molčala in gledala v tla.

Narisati tega ni hotela. Zbolelo me je, ker sem vedel, zakaj. „Boš pa drugič, kajne?“ sem ji svetoval. „Ja,“ je veselo rekla, me prijazno pogledala in se stisnila k meni.

Ko bi videl njen očka ta prizor, najbrž ne bi več tepel mamice.

A. B.

OBVESTILO

Obveščamo ljubitelje likovne umetnosti, da imajo možnost odkupa slik, ki so jih v Jelovškovi galeriji razstavljali moščanski likovniki.

Vsa pojasnila dobite v tajništvu občinske zveze kulturno-prosvetnih organizacij, Ob Ljubljani 42 — pritičje.

CICIBANI - MLADI ČLANI RK

Ob dnevu republike so bili ponekod cicibani osnovnih šol sprejeti v organizacijo mladih članov Rdečega križa. Nekatere šole opravijo sprejem tudi v tednu RK. V ta namen dobe vsi novi člani izkaznice in značke. Mapo s slikanicami o zdravem načinu življenja in praktični šolski pribor bodo dobili vsi v tednu RK.

Mladi člani RK v šolah in zunaj nje izredno skrbijo za osebno higieno in čistočo

okolice. Za ureditev boljše osebne higiene, predvsem v hribovitih predelih, je občinski odbor Rdečega križa poklonil organizacijam mladih članov RK osnovnih šol Janče, Prežganje, Besnica, Javor, Križevska vas, Lipoglav in Senožeti garniture večjih in manjših brisac.

Vsem novosprejetim mladim članom RK iskreno čestitamo in jim želimo mnogo uspehov.

JAVOR

V javoru so 7. novembra gostovali člani zaloške gledališke skupine s Petrovičevu Ploho. Prijetno smo bili presenečeni nad lepo uigrano skupino samih mladih igralcev, ki jih s spretno roko vodi režiser Ivan Lukanič. V veseli vaški igri je izstopal tudi sam kot igralec z odlično odigranim Markom Maričem. V polni dvorani in lepem vremenu smo preživeli uri prijetnega oddiha.

Vaščani so sami začeli popravljati pokopališki zid. Začel je razpadati in so ga morali večinoma postaviti na novo. Ostalo je še nekaj metrov. Upajmo, da bo krajevna skupnost še naprej pomagala dokončati začeta dela.

Suša ni prizanesla tudi vaškim vodnjakom. Usušile so se zlasti kapnice. S cisternami so večkrat pripeljali vodo iz ravninskih predelov in pomagali najpotrebnejšim.

DOLSKO

Igralci NTK Dolenjsko so se uvrstili v V. ligo SRS. Na kvalifikacijah, ki so jih sami organizirali, so zasedli 2. mesto — takoj za igralci iz Litije.

V trgovini v Dolskem smo dobili novo poslovodkinjo in z njo tudi nov, neprekinjen delovni čas, ki vaščanom mnogo bolj ustreza kot prejšnji. Trgovina je sedaj odprta od 7. do 18. ure, ob sobotah pa od 7. do 12. ure.

Objestneži so demolirali klopi na avtobusni postaji v Dol-

skem. O tem je bila obveščena PM v Polju, ki pa — kot kaže — ne misli ničesar ukrepati. Sprašujemo se, če ne bo tudi našo avtobusno postajo doletela podobna usoda, kot vse druge ob avtobusni progi Dolsko-Ljubljana.

V Vinjah so odprli vodovod, v katerega so vaščani vložili veliko dela in truda. Razume se, da ob tej priložnosti ni izostala tudi vrtna veselica!

Zadnje dni novembra je zasvetila luč tudi v zadnji hiši v naši občini. Družine, ki stanujejo po hribih nad Lazami so dobile elektriko, brez katere si danes skoraj ne moremo več predstavljati življenja. Izredno pohvalo zaslužijo že prej omenjene družine, ki so ves svoj prosti čas porabile za dela pri električnih napeljavah.

Zbori volivcev na območju KS Dolsko so sklenili, da velja denar, zbran na osnovi samopriskevka, porabiti za naslednja dela:

- ureditev stropa v telovadnici in vgraditev centralne kurjave v zadružni dom;
- asfaltiranje ceste Dolsko-Kamnica (ok. 300 metrov);
- odkup zemljišča v Senožetih za športno igrišče;
- gradnja prizidka h gasil-

JUBILEJ REZKE JAVORŠKOVE

Rezka Javoršek iz Zelene jame je te dni praznovala svoj sedemdeseti rojstni dan. Ob tako pomembnem prazniku je prav obrtni pogled v njeno preteklost in bežno preleteti življenjsko pot naše jubilarke.

Rezka Javorškova izhaja iz napredne delavske družine. Njen oče je bil rudar v trboveljskem rudniku. Sodeloval je v naprednih rudarskih organizacijah. Udeleževal se je rudarskih štrajkov in zaradi teh je izgubil delo — pa ne samo v rudniku, daleč naokoli ni mogel najti službe, tako kot številni njegovi sodelovci. Primoran je bil iskati kruha zunaj svoje domovine. Na pot s številno družino pa je bilo zelo težko, zato je morala Rezka, najstarejša od otrok, ostati doma. Komaj dveletno dekletce so jo vzeli tuji rejniki, ki so jo sicer imeli radi, vendar je kljub temu tako zelo pogrešala ljubezen in toplino svojih staršev, posebno matere!

Leta 1908 se je s svojimi rejniki preselila v Zeleno jamo. V tem delu proletarskih Most je Rezka hodila v šolo in spoznala nove ljudi, ki so se prav tako bojevali za svoj vsakdanji kruh in pravice delavcev kot tisti, ki jih je poznala v Trbovljah. Tu je pravzaprav doumela krivice kapitalističnega sistema, ki je pogljal tudi njenega očeta iz domovine.

S svojim možem je postala del njih, saj je nad vse cenila in podpirala njihova prizadevanja in boj za socialne pravice delavcev.

Ko je leta 1941 fašistični okupator pregazil našo domovino, je bila Rezka s svojo družino med prvimi sodelavci organiziranega odpora proti tujemu zavojevanju. V njenem stanovanju so se zbirali funkcionarji OF in KP, ki so pripravljali terenske ilegalne organizacije upora. Tudi Rezka je postala članica teh organizacij. Pomagala je pri zbiranju sanitetnega in drugega materiala za partizane in kmalu je prevzela funkcijo kvartne intendantke. Zaupana ji je bila naloga terenske blaginje SNP, bila pa je tudi članica terenskega odbora AFŽ. Za hrambo ilegalne literature, za orožje in drug zbrani material pa so bili potrebni prostori. Tako je dala del svojega stanovanja preurediti v skrivni prostor za te potrebe, namenjen pa je bil tudi za zatočišče ilegalcem.

Težko je v nekaj vrsticah opisati njeno delo, ki ga je opravljala po nalogu OF v Zelenu jami. Toda njena aktivnost ni ostala neopazna okupatorju in domačim izdajalcem; zato ni ostala na prostosti.

Že spomladi leta 1943 je bila izdana, da sprejema in razširja ilegalno literaturo. Še ko je prestajala težka zaslhanja in mučenja, da bi povedala kdo so bili njeni sodelovci, je že sledilo drugo izdajstvo, in sicer skrivnega bunkerja v njenem stanovanju. Ko so italijanski vojaki pridrveli v njeno hišo in odkrili steno, za katero je bil omenjen skrivni prostor, so žimrnili in ostali material metalni kar skoz okno, da so tako napravili večji hrup, ki naj bi zastrašil okolico.

Zares smo se bali represalij, ki se bodo zrušile na Rezko. Pritisk nanjo, da bi izdala sodelavce, je bil velik, prestati je morala mučenje. Vendar je vse vzdržala in ni izdala nikogar. Obsojena je bila na 11 let zapor. Kazen je prestajala v italijanskih zaporih.

Po kapitulaciji Italije se je vrnila domov, a je bila že po nekaj tednih ponovno aretirana in odpeljana v taborišče Ravensbruck, od tam pa na delo v Barth, od koder se je vrnila avgusta leta 1945.

Tudi njen mož Janko je trpel po koncentracijskih taboriščih; zaradi posledic je kmalu po osvoboditvi umrl. Njen sin Albert pa je bil borec NOV in nosilec spomenice 1941.

V povojnih letih srečamo Rezko Javorškovo v prvih vrstah neutrudnih družbenopolitičnih delavcev terena Zelene jame. Bila je zgled drugim pri prostovoljnih akcijah, za kar je prejela pohvale in priznanja. Ob volitvah jo najdemo na volilnih komisijah, pobira razne članarine, obvešča za sestanke in še polno drugega, sicer drobnega, pa vendar pomembnega terenskega dela se nikdar ne odreče. Bila je dalj časa predsednica terenskega odbora OF, sekretarka osnovne organizacije ZK, od leta 1958 pa je tudi članica krajevnih organizacij Zveze borcev. V tem odboru vodi sekcijo za socialna vprašanja borcev, sodeluje pa tudi v invalidski sekciji. Koliko bolnih članov Zveze borcev in invalidov je letno deležno njenih obiskov, njenih toplih in tolažilnih besed! Bolniki, njihovi svojci in drugi družbenopolitični delavci smo ji za njena humana dela zelo hvaležni.

S pravo neklonjenostjo in širokim poznavanjem ljudi na terenu, s svojim delom v navedenem odboru in njegovih sekcijah veliko pripomore, da so naloge, ki jih opravlja organizacija Zveza borcev, čimbolj opravljene!

Številnim čestitkam, ki jih je Rezka Javorškova prejela v svojih jubilejnih dneh, se pridružujemo tudi družbenopolitični delavci iz Zelene jame.

T. F.

skemu domu v Senožetih, ki bo služil za kulturne prireditve; — ureditev javne razsvetljave na Lazah.

V jesenskem delu 5. slovenska namiznoteniške lige so igralci Do skega zasedli 3. mesto med 8 ekipami. Turnir je bil v Poljčanah. Za Dolsko so igrali: Tomšič, Cerar in odlični Sjojan Klander, ki je izgubil eno samo srečanje. Zanimivo in hkrati žalostno pa je dejstvo, da NTK Dolsko ni dobil nobene denarne pomoči za svoje delo in da so si morali igralci sami plačati pot in dvodnevno bivanje na Štajerskem!

DUŠAN CERAR

Naša SKUPNOST

GLASILO SZDL LJUBLJANA MOSTE-POLJE

Ustanovitelj in izdajatelj: Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Ljubljana Moste-Polje — Glavni in odgovorni urednik: Bogdan Šturm — Uredniški odbor: France Fajdiga (tehnični urednik), Slavko Gerlica, Marjan Moškrč, Milan Pritekelj (lektor), Primož Pohleven in Edo Svetek. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Ob Ljubljani 42/II, telefon 315-980, tekoči račun pri SDK Ljubljana ObK SZDL Ljubljana Moste-Polje, Naša skupnost 501-8-205/1 — Celoletna naročnina 3,60 dinarjev, posamezna številka 0,30 par — Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Rokopisov ne vračamo!